

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Haber-Yorum

Amerika Bilime Sirtını Dönüp

Çin'e Karşı Yarışında Başarısızlığa mı Uğrayacak?

Haber:

Independent Gazetesi bu hafta çıkan iki makalede, ABD'nin bilimsel yönüne farklı şekillerde ışık tuttu. Zira 11 Ekim'de şöyle bir manşet attı: (Bir Pentagon yetkilisi, ABD siber güvenliğinin "Çin'e kıyasla bir anaokulu seviyesinde" olduğunu iddia ederek istifa etti.) 13 Ekim'de de başka bir manşette şöyle yazdı: (Trump yanlısı aday, tüm tekneleri sudan çıkarıp deniz seviyelerini düşürmeyi öneriyor.)

Yorum:

İlk makale, ABD Hava Kuvvetleri'nde üç yıl boyunca ilk siber güvenlik şefi olarak görev yapan Nicolas Chaillan'ın istifasıyla ilgiliydi. Nitekim ondan, elektronik savaşta Çin ile savaşmanın imkansız olduğunu ve "Çin'e karşı on beş ila yirmi yıl arasında rekabet etme şansımızın olmadığını" söylediği aktarıldı. Dolayısıyla ABD'ye karşı bakışı sıkıntılı: "Bu zaten yapılmış bir anlaşma; bence iş oldu bitti." Ama tek sıkıntılı bakış açısı, onun bakış açısı değil. Zira Hong Kong Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nden bir makale şu soruyu sormuştu: "Yirmi birinci yüzyılda küresel bir teknoloji lideri olarak Çin: Rüya mı gerçek mi?" İşte o zamandan beri insanlar, Çin'in teknolojik emelleriyle ilgili rüya kelimesini kullanmayı bıraktılar.

2019 yılında Carnegie Uluslararası Barış Vakfı, ABD-Japonya iş birliğinin koordinasyon özetini şu başlık altında yayınladı: "Dördüncü Sanayi Devrimi'nin bileşenleri olarak "yapay zeka", büyük veri, 5G iletişim ağları, nanoteknoloji ve biyoteknoloji, robotik, nesnelerin interneti (IoT) ve kuantum hesaplamadaki gelişmeleri özetleyen "Teknoloji ve İnovasyonda Çin ile Rekabet." Ayrıca "bu alanlardaki atılımların gelecekteki ekonomik ve askeri güç dengesini değiştirebileceği" konusunda da uyarıda bulundu.

Yine 2019 yılında Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı'nın "Dijital Ekonomi Raporu", küresel dijital ekonominin liderliğinin Amerika ile Çin arasında paylaşıldığını ve dünyanın geri kalanını geride bıraktıklarını şu şekilde vurguladı: "Bu iki ülke, blockchain teknolojileriyle ilgili tüm patentlerin %75'ini, (Nesnelerin İnterneti) IoT'e küresel harcamaların %50'si ve küresel genel bulut bilişim pazarının %75'inden fazlasını temsil etmektedirler. Belki de en çarpıcı olanı, Avrupa'nın yüzde 4'lük payıyla, dünyadaki en büyük 70 dijital platformunun piyasa değerinin yüzde 90'ını temsil ediyor olmasıdır."

Bu yarış Amerika ile Çin arasında olduğu için şunu sormalıyız: Hangisi önde?

Nisan 2020'de, Brookings Enstitüsü'nün "Çin'in Dünyadaki Büyüyen Rolünü Değerlendiren Küresel Çin" başlıklı raporu, Çin'in hızlı teknolojik ilerlemesine

dikkat çekti ve Amerika ile Çin arasındaki gerilimler bağlamında birçok teknolojiye "Çin'in Amerika'nın altını oyduğu ya da ortadan kaldırmanın eşiğinde olduğu" uyarısında bulundu. Ayrıca Harvard Business Review'da bu yılın şubat ayında yayınlanan bir makale şu soruyu sordu: "Çin yapay zekada küresel bir lider olarak mı ortaya çıkıyor?" Ve Çin'in son yıllarda kaydettiği ilerlemeyi "şaşırtıcı" olarak nitelendirdi.

Bu kritik stratejik zorunluluk ışığında, Amerikan Hava Kuvvetleri'ndeki ilk siber güvenlik şefinin istifası ve eleştirisi şaşırtıcı bir şeydir. Eleştirileri ise doğası gereği siyasi olup Çin'in Dördüncü Sanayi Devrimi'nin bir parçası olan siber güvenlik alanında Amerika'yı aşması karşısında Amerikan siyaset kurumunun mali taahhüt ve idari yeterlilik düzeyini hedef almaktadır. Bu da bazı önemli soruları gündeme getirmektedir. Bunlardan birisi: Amerika, Çin ile ilgili olarak stratejik konumunda bilimin önemini anlıyor mu?

Pek çok Amerikalı politikacı, özellikle de Cumhuriyetçi Parti'nin bir kanadı, son zamanlarda COVID-19 hakkında yaklaşık bir milyon (740,000) Amerikalının ölümüne yardımcı olan saçma komplo teorileri üretip yaymada dünyaya liderlik eden hoşnutsuz Amerikan seçmenleri tarafından artan bilim karşıtı tepkiyi yansıtmakta olup mesele bununla da sınırlı kalmayacaktır. Nitekim hiçbir yerde dünyanın düz olduğuna Amerika'dan daha çok inanan bir insan topluluğu yoktur. Yine iklim değişikliğine ve onun tehlikelerine karşı ideolojik direniş Amerika'da da yükselen bir çığlıktır. Ayrıca bu hafta, Independent'ın makalesinden alınan ikinci haberin açıkladığı gibi; Virginia eyaleti yasama adayı bir Cumhuriyetçi Twitter'da, tüm tekneler denizden çıkarıldıktan sonra deniz seviyesinin yükselmesinin kolayca durdurulabileceğini öne sürdü. "Merak ediyorum, tüm tekneleri sudan çıkarırsak deniz seviyesi düşer mi sence?" sorusuna Cumhuriyetçi aday Scott Pew, bunun bir açıklama değil sadece bir fikir olduğunu söyledi. Ayrıca kendisinin, Virginia'da golf oynarken Cumhuriyetçi lider için destek toplamakla görevli bir güç olan "eski Başkan Donald Trump'ın Uluslararası Hızlı Müdahale Ekibi'nde organizatör olarak çalıştığı" cevabını verdi. Bu yüzden Trump'ın popülist mesajı onu, üç yıl içinde Beyaz Saray'a geri getirirse hiç kimse şaşırmasın.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Dr. Abdullah Rubin